

Ruim 1200 boomstammen van één meter lang zijn inmiddels geënt en liggen opgestapeld in het bos. Tijd om door te groeien. Afgelopen entseizoen liep anders dan andere jaren, want naast de vele Meewerkers in het weekend was er een toename van Teeltcollega's. Mijn VW caddy, gevuld met stammen en entstof, bezocht verschillende zorgboeren en weelderige tuinderijen in de Achterhoek, Noord-Brabant en Bunschoten. Prachtige plekken met enthousiaste mensen. Het lijkt of het begrip Eetbaar Hout aan het wortelen is. Mijn werkervaring van de afgelopen 25 jaar deel ik graag, zodat de opgedane kennis doorgegeven wordt. Een boom maakt immers geen bos, maar vele bomen bij elkaar wel.

Fijne zomer!

Het Groene Takken Team

Rottend hout

Eetbaar hout is eigenlijk rottend hout, maar mooi rottend hout. Geënt, en op termijn ook nog lekker. Hoe zit het eigenlijk met schimmels in de natuur in bomen?

Schimmelrijk

Schimmels zijn onderdeel van de natuur. Ze zijn overal en verschijnen in allerlei vormen. Net als alle levensvormen hebben ze energie nodig, maar ze kunnen geen suikers maken. Ze moeten deze brandstof ergens vandaan halen en dat is de hoofdreden dat ze een apart rijk of aparte groep zijn.

Houtopruimers

Houtafbrekende schimmels zijn een groep saprotrofen (of saprobionten) die zich voeden met dood hout. Deze kunnen de celwanden van bomen en houtige onderdelen afbreken om bij de opgeslagen suikers te komen. De eetbare schimmels in Eetbaar Hout zijn saprotrofen.

LEES VERDER OVER BRUIN- EN WITROT

Eetbaar Hout in de praktijk

Een Eetbaar Hout-stam in de tuin? Dat is zeker leuk, maar je kunt meer doen. Ecologisch hovenier Matthijs Bakker van Een Groene Zaak in Utrecht en Rowin Snijder van Compostier in Amsterdam gaven hun projecten extra glans met Eetbaar Hout als onderdeel van hun werk.

Een eetbare stadstuin

Ecologisch hovenier Matthijs Bakker van [Een Groene Zaak](#) werd gevraagd voor de inrichting van een achtertuin van 35 m2 in hartje Utrecht. De tuin hoort bij een hoog huis uit het begin van de vorige eeuw, waar afgelopen oktober een gezin is komen wonen. Nieuwe bewoners Tom en Noor wilden graag een tuin waar ze met hun kinderen konden spelen, relaxen en eten oogsten. Doordat de tuin vrijwel het hele jaar in de diepe schaduw van het hoge huis ligt, was dat een flinke uitdaging. Hovenier Matthijs dacht al snel aan Eetbaar Hout en sprak met

een enthousiaste Pip. Er was ruimte voor meerdere soorten stammen. Het Groene Takken-team koos voor verschillende eigenzinnig gevormde stammen voor een speelse aanblik. Het Utrechtse gezin kan nu vrijwel het hele jaar paddenstoelen oogsten.

Wormenhôtels

Schimmels, mensen, wormen... Het zijn collega's in een circulaire kringloop. De schimmel haalt alle suikers uit Eetbaar Hout. Daardoor ziet de geënte boomstam er zielig uit, maar die transformatie is juist perfect voor het bodemleven. Van boom naar eetbaar hout, naar compost.

Als eigenaar van [Compostier](#) – Urban Composting in Amsterdam maakt Rowin Snijder wormenhôtels voor het verwerken van organische reststromen in de stad. Hij ontwerpt deze voor buurtcompostprojecten, scholen, universiteiten, restaurants en kantoren. De micro-organismen, kleine bodemdierpjes en compostwormen in wormenhôtels, transformeren organische resten in nieuwe levende grond. Het wormenhotel dat Compostier bouwt draagt de naam W^oRM.

Voor het Openlucht Museum Arnhem maakte hij een wormenhotel met 'bodemkijk-doos'. Een segment ervan werd gevuld met grond, een fruitboompje en kruiden. Opgevangen regen aan de achterkant van het hotel, houdt de grond vochtig voor Eetbaar Hout. Aan de zijkant is het bodemleven en het wortelstelsels van de planten met een kijkvenster zichtbaar gemaakt, om zo de nuttige rol van schimmels te kunnen zien. Op [de kaart van Compostier](#) kun je zien waar alle wormenhôtels geplaatst zijn.

Bijzondere notenbomen: De Smallekamp

De samenwerking van Groene Takken en De Smallekamp is enkele jaren geleden ontstaan, tijdens de opkomst van het voedselbosfenomeen. Toen ik me destijds afvroeg hoe eetbare plantenkwekers kijken naar voedselbossen, kwam ik op een zaterdagmiddag terecht bij De Smallekamp in Nunspeet. De Smallekamp staat bekend om de teelt van notenbomen, en daarvan zijn er in elk voedselbos meerdere (soorten) te vinden. Ton Friesen, mede-eigenaar en kweker, deelde zijn kennis en gaf mij een rondleiding. Aan het eind van de middag kreeg ik tot mijn verrassing een uitnodiging om een Demonstratie Eetbaar Hout Kwekerij in te richten. Het klikte.

Nieuwe invulling

Begin 2025 is Ton helaas overleden. Intern was er veel verdriet en na een maandenlange pauze zijn de bedrijfstaken, weliswaar in een andere vorm, weer opgepakt. De Demonstratie Eetbaar Hout Kwekerij is inmiddels omgevormd tot een paddenstoelen-plukplek voor de bewoners, maar ik ben nog regelmatig op het terrein te vinden.

Carya bomen

De Smallekamp is nu vooral gespecialiseerd in de veredeling en teelt van Carya-vruchtbomen. De Carya-familie bestaat uit diverse soorten notenbomen, behoort tot de walnootfamilie (Juglandaceae) en komt oorspronkelijk uit Noord-Amerika. Op het terrein zijn meer dan zeventig verschillende Carya-rassen te vinden waaronder diverse soorten Pecan, Hickory en Hican. Deze bomen zijn bekend om hun smakelijke noten en sommige soorten ook om hun hout.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Roland Fidder van [De Smallekamp Veredeling](#) voor meer informatie over de Carya-soorten. Er is een mooie voorraad jonge bomen in potten op zoek naar een plek om permanent te wortelen.

Het dompelseizoen voor shiitakestammen is begonnen. Als een shiitake net begint te groeien, kunnen ze al worden opgegeten door slakken. Die zijn nu namelijk ook actief en ze kunnen goed ruiken. Slakken kunnen een baby-shiitake of shiitake-'knop' opeten en dan lijkt het net alsof de stam het niet doet. Controleer daarom altijd op slakken sporen.

Eenmaal gebloeid moet de stam nog zes weken rust krijgen voordat deze weer geactiveerd (gedompeld) kan worden. Zet een net gedompelde shiitakestam direct na het dompelen op een slakkenvrije plek, zoals de garage of bijkeuken. Direct na de oogst **móet** de stam terug in de tuin.

Permanent ophangen in de tuin kan ook, maar absoluut *niet meer dan enkele centimeters* boven de grond op een beschutte, schaduwrijke plek om uitdroging te voorkomen. Voorkom overhangende takken.

Groene Takken

Rijksstraatweg 34, 7384 AE, Wilp

Deze e-mail is verzonden naar @@

Je ontvangt dit bericht omdat je bent ingeschreven als nieuwsbriefabonnee van Groene Takken.

[Unsubscribe](#)